

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Національного університету
«Одеська юридична академія»,
професор В.Є. Загородній
2020 р.

ВИСНОВОК

Національного університету «Одеська юридична академія» про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Пеструєва Дмитра Миколайовича на тему: «Зобов'язання, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення, за законодавством України та Польщі», поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081-Право, затвердженої Вченою радою Національного університету «Одеська юридична академія» 4 листопада 2016 року (протокол №4)

ВИТЯГ

з протоколу засідання фахового семінару кафедр цивільного права та кафедри міжнародного та європейського права
Національного університету «Одеська юридична академія»
від 30 вересня 2020 року

ПРИСУТНІ:

ПРИСУТНІ: зав. кафедрою, д.ю.н., професор Є.О. Харитонов, О.В. Бігняк; д.ю.н., професори: І.В. Давидова, О.І. Сафончик, А.Р. Чанишева, Д.М. Василенко; к.ю.н., професор: О.М. Калітенко; к.ю.н., доценти: Н.С. Адаховська, І.Г. Бабич, О.М. Берназ-Лукавецька, К.М. Глиняна, В.О. Гончаренко, В.Ю. Дронов, В.М. Зубар, С.В. Завальнюк, Ю.В. Кривенко, К.Г. Некіт, М.В. Матійко, О.С. Омельчук, В.О. Токарева; асистент: К.І. Спасова; Д.Р. Байталюк; аспірант: Д.М. Пеструєв; лаборанти: В.С. Лоншакова, Л.Р. Чуфай.

З присутніх 6 докторів юридичних наук, 14 кандидатів юридичних наук та 2 асистента – фахівці за профілем поданої на розгляд дисертації.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

Обговорення дисертаційної роботи аспіранта кафедри цивільного права Пеструєва Дмитра Миколайовича за темою: «Зобов'язання, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення, за

законодавством України та Польщі», поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081-Право.

СЛУХАЛИ:

Доповідь Д.М. Пеструєва про результати проведеного ним дисертаційного дослідження.

Обговорення дисертації.

Виступ Д.М. Пеструєва. В умовах формування правової соціальної держави та розвитку громадянського суспільства істотно зростає увага до прав та інтересів людини. При цьому захист останніх здійснюється як за допомогою державних інститутів, так і самими членами громадянського суспільства, котрі усе більш активно дбають одне про одного. Оскільки при цьому можлива колізія інтересів учасників відповідних відносин, виникає потреба у обранні оптимального підходу до визначення прав та інтересів сторін.

Зокрема, цими обставинами зумовлюється зростання значення дослідження правового регулювання діяльності в інтересах іншої особи без її доручення, котре є одним з найбільш типових випадків правової колізії, що виникає при правомірному втручанні у сферу чужих майнових інтересів.

Актуальність визначення правової природи зазначеного інституту полягає в тому, що категорія вчинення дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення (ведення справ без доручення), хоча і не є новою, в Україні законодавчо закріплена була порівняно недавно. Тому не так вже багато можна налічити цивілістичних наукових досліджень проблематики, пов'язаної зі згаданою сферою. Зокрема, це стосується розуміння правової природи ведення чужих справ без доручення, аналізу такого ведення справ як підстави виникнення відповідних цивільних зобов'язань, визначення допустимості, меж і наслідків втручання у сферу майнових інтересів іншої особи, а також засад регулювання відносин, що виникають у процесі діяльності в інтересах іншої особи без її доручення, у сучасному цивільному законодавстві України.

Варто зауважити, що в умовах сучасних інтеграційних процесів особливої актуальності набуває вивчення досвіду інших країн у цій галузі, що дає можливість обрання оптимальних рішень для вдосконалення національного цивільного законодавства. Зобов'язання, що виникають внаслідок ведення чужих справ без доручення, належать до числа інститутів цивільного права, властивих правовим системам багатьох європейських країн, поміж яких найбільш близькою для України є правова система Польщі. Доцільність дослідження та порівняння рішень у цій галузі зумовлена тим, що

врахування позитивного досвіду правового регулювання аналогічних суспільних відносин дає можливість удосконалення останніх у процесі адаптації національного цивільного законодавства до приватного права Європейського Союзу. При цьому важливе значення має аналіз бачення місця відповідного інституту у системі національного цивільного законодавства, оскільки у цьому знаходять відображення концепції і самого інституту, і цивільного законодавства у цілому.

Актуальність теми, окрім того, додатково зумовлюється також і тим, що в сучасних умовах, котрі склалися, зокрема, внаслідок карантину, запровадженого у зв'язку з пандемією коронавірусу COVID-19, почастишали ситуації, коли екстремальні обставини спонукають осіб, які не мають відповідних на те повноважень, до добровільного вчинення якихось дій у майнових інтересах іншої особи. Як правило, чинниками такої поведінки є непередбачуване виникнення небезпеки, реальної загрози настання несприятливих для іншої особи майнових наслідків, яких можна уникнути лише за допомогою негайного вжиття відповідних заходів, спрямованих на попередження шкідливих наслідків такої загрози за відсутності можливості отримати попередню згоду зацікавленої особи на вчинення зазначених дій.

Тому аналіз можливих ситуацій, пов'язаних з перебуванням у карантині, самоізоляцією людей з, так званих, «груп ризику» тощо, коли виправданим є добровільне втручання особи у сферу майнових інтересів іншої особи, є доцільним, своєчасним і необхідним, як з теоретичної, так і практичної точок зору.

Можна констатувати появу у вітчизняній науці цивільного права належного інтересу до проблематики ведення чужих справ без доручення, однак попри значний дослідницький інтерес до проблематики теми одночасно слід зазначити відсутність досліджень, пов'язаних з аналізом уже наявних моделей регулювання зазначених відносин а надто у порівняльно-правовому аспекті.

У дисертації усебічний науковий порівняльний аналіз зобов'язань, які виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення, за цивільним законодавством України, з інститутом ведення чужих справ без доручення за цивільним законодавством Польщі, визначені подібності та відмінності концепції їх регулювання і сформульовані пропозиції щодо трансплантації більш вдалих рішень у вітчизняне цивільне законодавство. Запропоновано характеристику зобов'язань, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення (ведення чужих справ без доручення), як проміжних між нібито договірними та недоговірними правовідносинами.

У роботі вдосконалено систему наукових підходів щодо використання методу «бінарного порівняння» для порівняльного аналізу таких правових інститутів законодавства України та Польщі, як зобов'язання, що виникають внаслідок вчинення дій в інтересах іншої особи без її доручення (ведення справ без доручення, а також положення щодо необхідності максимального врахування інтересів особи, у інтересах якої вчиняються дії, та діючої особи у випадку ведення чужих справ в умовах надзвичайних ситуацій

У ході проведення дослідження також було отримано інші наукові результати, які вирізняються науковою новизною, мають важливе практичне та теоретичні значення.

За результатами доповіді Д.М. Пеструєва були поставлені питання.

Давидова І.В. Чому зобов'язання, що виникають наслідок діяльності в інтересах іншої особи без доручення, не отримували підтримки ні у доктрині радянського цивільного права, ні у законодавстві більшості союзних республік СРСР, у тому числі, Української РСР ?

Відповідь Пеструєва Д.М. Перш за все, слід констатувати, що радянська наука цивільного права не приділяла належної уваги цьому виду зобов'язань, що пояснюється оцінкою *negotiorum gestio* як інституту, властивого «старому праву» і не притаманного праву соціалістичному. Саме з таких позицій його оцінював, наприклад, С. Н. Ландкоф, котрий протиставляв *negotiorum gestio* новим зобов'язанням, що виникають внаслідок рятування соціалістичного майна. При цьому він підкреслював, що положення про ведення чужих справ без доручення, відомі ще римському цивільному праву, непридатні для застосування в соціалістичному суспільстві, де панує новий, колективістський тип відносин, який є підґрунтям для діяльності в суспільних інтересах.

Разом із тим, варто зазначити, що С.Н. Ландкоф не заперечував права особи на відшкодування збитків, яких вона зазнала в результаті діяльності в державних та громадських інтересах. Однак розглядав він підстави виникнення такого права радянських громадян під іншим кутом зору

Омельчук О.С. Чим пояснюється вибір використаної методологічної основи дисертаційного дослідження?

Відповідь Пеструєва Д.М. Вибір напрямків та підходів дослідження був зумовлений метою встановлення концептуальних засад аналізу джерел, концепції та особливостей правового регулювання відповідних відносин на сучасному етапі розвитку цивільного законодавства України та Польщі та перспектив їхнього удосконалення у контексті євроінтеграційних процесів. Основою філософсько-світоглядного підходу у дисертаційному дослідженні, передусім, слугував загальний діалектичний метод, який дав змогу

проаналізувати правове регулювання відносин, що виникають внаслідок вчинення дій в інтересах іншої особи без її доручення (ведення справ без доручення), у його розвитку. Водночас, важлива роль відводилась прикладним методам дослідження, що забезпечували реалізацію загального методу філософської діалектики: методу діалектичної логіки, історичного методу, системно-функціонального методу тощо. Це дало змогу розглядати суспільні відносини, як складну соціальну систему, визначити її правову природу, об'єктивні процеси, що в ній відбуваються, встановити місце та призначення взаємопов'язаних елементів названої системи, розглянути їх видове різноманіття, а також простежити хід розв'язання проблеми правового забезпечення тих чи інших суспільних відносин

Дронов В.Ю. Що таке «бінарне порівняння», яке Ви використовуєте як один з методів дослідження?

Відповідь Пеструєва Д.М. Суть «бінарного порівняння» полягає в тому, що порівнюються тільки дві паралельно існуючі системи, котрі різними шляхами досягають подібних результатів. Як на наш погляд, на викладеному вище підґрунті є доцільним і можливим саме «бінарне порівняння» таких правових інститутів законодавства України і Польщі як зобов'язання, що виникають внаслідок вчинення дій в інтересах іншої особи без її доручення (ведення справ без доручення).

Василенко Д.М. Коли зобов'язання, що виникають з ведення чужих справ без доручення, з'явилися у вітчизняному цивільному законодавстві?

Відповідь Пеструєва Д.М. У вітчизняному цивільному законодавстві зобов'язання, що виникають з ведення чужих справ без доручення, вперше були передбачені у проекті ЦК України 1996 р., де вони були включені у число недоговірних зобов'язань з метою «стимулювання бережливого ставлення до чужого життя, здоров'я, власності, та відшкодування шкоди особі, яка вчиняла такі дії, і гарантування поновлення майнового стану осіб, що піклуються про чужі майнові інтереси». Відповідно до такої концепції Цивільного кодексу наслідки ведення чужих справ без доручення визначаються нормами глави 79 ЦК України.

Зубар В.М. Що означають категорії старанності і сумлінності при оцінці дій особи, що здійснює діяльність в інтересах іншої без її доручення?

Відповідь Пеструєва Д.М. Із загальних засад цивільного законодавства виходить, що гестор повинен вчиняти дії з необхідною за обставинами справи турботливістю й обачністю, що означає відсутність грубих помилок і очевидної недбалості з його боку. В юридичній літературі при характеристиці діяльності гестора справедливо відмічалась її необхідність та доцільність. Необхідними є такі дії, без здійснення яких серйозно постраждали б майнові

або особисті інтереси іншої особи чи виконання обов'язку; який на ній лежить.

В ОБГОВОРЕННІ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ:

Доктор юридичних наук, професор А.Р. Чанишева: Актуальність теми роботи не викликає сумнівів та продиктована сучасним станом вітчизняної науки. Дисертаційне дослідження зобов'язань, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення, за законодавством України та Польщі, має теоретичне та практичне значення. Разом з тим у роботі слід було б більш детально зупинитися на «веденні чужих справ без доручення» у сенсі об'єктивному і суб'єктивному. Також необхідно звернути додаткову увагу на згадуваний у польському праві юридичний альтруїзм. В цілому робота Д.М. Пеструєва відповідає встановленим вимогам, виконана на достатньо високому науковому рівні та може бути рекомендована до захисту.

Кандидат юридичних наук, доцент В.М. Зубар зазначив, що дисертаційне дослідження є першим у вітчизняній науці цивільного права спеціальним комплексним дослідженням зобов'язань, які виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення, за цивільним законодавством України, та порівняння цього інституту вітчизняного цивільного права з інститутом ведення чужих справ без доручення за цивільним законодавством Польщі. Разом з тим в роботі слід розкрити питання юридичної оцінки діючих практичних механізмів здійснення зобов'язань, які виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення. Вважаю, що робота Д.М. Пеструєва може бути рекомендована до захисту.

Доктор юридичних наук, професор О.І. Сафончик відзначила, що актуальність обраної теми дослідження не викликає сумнівів. Однак доцільно розширити частину роботи, що стосується напрямків реформування чинного законодавства на підставі результатів дослідження. Виявлені прогалини та колізії цивільного законодавства необхідно забезпечити конкретними пропозиціями змін та доповнень до чинного законодавства з внесенням останніх до висновків по роботі.

Кандидат юридичних наук, доцент В.Ю. Дронов відзначив, що автором встановлено особливості діяльності, яка здійснюється в майнових інтересах іншої особи без її доручення (ведення чужих справ без доручення) в умовах кризи, пов'язаної з пандемією КОВІД-19 (на матеріалах України та Польщі). Очевидно, в сучасних умовах корисним було б розроблення методичних

рекомендацій, якими б встановлювався алгоритм дій суб'єктів при діях в чужому інтересі.

Доктор юридичних наук, професор Д.М. Василенко відзначив, що в дисертаційному дослідженні Д.М. Пеструєва бракує висновків щодо механізмів можливої адаптації норм стосовно дій у чужому інтересі зарубіжних країн до чинного цивільного законодавства в Україні. Роботу збагатив би більш детальний аналіз норм законодавства і інших зарубіжних держав на предмет доцільності їх впровадження в національне законодавство.

Рецензент д.ю.н., доцент Бігняк О.В. зазначив:

Дисертантом здійснено актуальне комплексне дослідження за темою «Зобов'язання, які виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення, за цивільним законодавством України та Польщі». Про актуальність теми дослідження свідчать неодноразові спроби звернення вітчизняними науковцями до ведення чужих справ без доручення під різними кутами зору. Однак у наявних наукових працях висвітлюються лише окремі аспекти теми, у зв'язку з цим необхідним є спеціальне дослідження за предметом теми, обраної дисертантом.

Наведені автором аргументи переконують в актуальності та своєчасності дисертаційного дослідження, предметом якого обрано зобов'язання, які виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення за цивільним законодавством України та Польщі. Автором проведене комплексне системне дослідження за обраною темою, в результаті якого було отримано важливі для науки цивільного права висновки. Д.М. Пеструєв не тільки довів потребу науки та практики у комплексному погляді на зобов'язання, які виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення, за цивільним законодавством України, та порівняння цього інституту вітчизняного цивільного права з інститутом ведення чужих справ без доручення за цивільним законодавством Польщі, але й поставив низку нових питань, від вирішення яких залежить якість вітчизняної юридичної практики в подальшому.

На особливу увагу заслуговують визначені автором особливості формування зобов'язань, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення (ведення чужих справ без доручення), у цивільному законодавстві України та Польщі, а також аналіз судової та іншої практики, що сформувалася стосовно справ, які виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення в Україні та в Польщі.

Важливим є висновок, що зобов'язання, які виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення (ведення чужих справ без доручення), у сучасних умовах набувають нового звучання, виступаючи як важливий засіб правового забезпечення функціонування та активізації громадянського суспільства, спрямований на захист інтересів його членів.

За результатами аналізу теоретичних висновків автора можна констатувати, що на сьогодні перспективним є подальше наукове дослідження зобов'язання, які виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення (ведення чужих справ без доручення). В цілому, слід відмітити високий загальний рівень дисертаційного дослідження, оскільки крім теоретичних положень, цінним у роботі є їх зв'язок з практичною площиною застосування висновків та результатів наукового пошуку. Автор аргументовано пропонує приведення норм глави 79 ЦК України та глави XXII ЦК Польщі у відповідність з положеннями DCFR.

Однак, попри загальне позитивне враження від даної дисертаційної роботи, у ній є деякі недоліки та дискусійні питання, які потребують додаткової аргументації під час захисту.

Зокрема, незрозумілим залишилося твердження автора, що оптимальним рішенням може бути поєднання української та польської концепцій відповідного інституту (українська ґрунтується на розумінні їх, як недоговірних, а польські законодавці надали перевагу розумінню цього інституту більшою мірою як «нібито договірного»). Яким чином можна це зробити?

Крім того, вимагає додаткової аргументації характеристика зобов'язань, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення (ведення чужих справ без доручення), як проміжних між нібито договірними та недоговірними правовідносинами

Зазначені зауваження носять уточнюючий характер і не знижують позитивної оцінки дисертаційної роботи. З наведеного вище випливає загальний висновок про те, що дисертація Д.М. Пеструєва за своїм науковим рівнем, одержаними результатами дослідження та пропозиціями відповідає вимогам, що ставляться до наукових робіт такого рівня.

Рецензент к.ю.н., доцент О.С. Омельчук відзначив наступне:

Актуальність теми дисертаційного дослідження підтверджується низкою факторів, серед яких можливість впровадження висновків і пропозицій науковця у законотворчу, наукову та навчальну діяльність в Україні. Автор справедливо наголошує на необхідності досягнення

термінологічної єдності стосовно найменування сторін у зобов'язаннях, які виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення, а саме законодавчого закріплення у ст. ст. 1158-1160 назви сторін зазначеного зобов'язання – гестор і домінус.

Таким чином, Д.М. Пеструєв обрав для свого дисертаційного дослідження дійсно актуальну тему та здійснив спробу вирішення дійсно значущих питань, що ставляться перед наукою цивільного права.

Враховуючи комплексність предмета дослідження, дисертант намагається гармонічно поєднати загальнотеоретичні аспекти предмету дослідження з надбаннями галузевих юридичних наук і, зокрема, науки цивільного права. Крім того досліджено й реалізацію досліджуваних норм права на практиці. Зазначена всебічність аналізу визначає достатній рівень завершеності дослідження. Критичний аналіз положень чинного законодавства і визначення невідповідностей окремих положень та їх відсутності додає роботі індивідуальності та оригінальності.

Структура роботи, побудована дисертантом, видається вдалою, оскільки забезпечила дисертанту можливість в логічній послідовності розглянути основні проблеми, що стосуються предмету дослідження та зробити відповідні висновки. Характеристика стану наукової розробки проблематики теми в першому розділі дисертації дала змогу визначити актуальні й пріоритетні напрямки дослідження та уникнути повторів і плагіату.

На увагу заслуговує використання автором методу «бінарного порівняння» для порівняльного аналізу таких правових інститутів законодавства України та Польщі, як зобов'язання, що виникають внаслідок вчинення дій в інтересах іншої особи без її доручення (ведення справ без доручення).

Зміст роботи свідчить про те, що дисертант цілком успішно впорався з поставленим завданням надати рекомендації щодо можливих змін та доповнень чинного цивільного законодавства з питань ведення чужих справ без доручення з урахуванням специфіки їх природи.

Однак, попри все зазначене, дисертаційна робота містить положення, які потребують додаткового з'ясування, обґрунтування, з приводу яких можна зробити деякі зауваження.

Так, оцінюючи наслідки введення карантинних обмежень у сфері орендних відносин, автор зазначає, що орендар не звільняється від обов'язку оплатити комунальні платежі або маркетингові збори, якщо вказані витрати не включені в орендну плату за договором оренди. Крім цього, закон № 540-IX і стаття 762(6) Цивільного кодексу України мають більш загальний

характер та передбачають можливість звільнення від обов'язку сплачувати орендну плату повністю, тоді як форс-мажор лише звільняє від відповідальності за порушення зобов'язання. Однак автор не проводить чіткої різниці між карантином і форс-мажором, що має в даному випадку виражений практичний інтерес.

Проте, слід визнати, що зроблені зауваження мають дискусійний характер і не принижують загалом високої оцінки дисертації, що в свою чергу дозволяє зробити висновок про відповідність дисертації Д.М. Пеструєва всім вимогам, які висуваються до наукових праць такого рівня.

Науковий керівник д.ю.н., професор Харитонов Євген Олегович зазначив: в умовах формування правової соціальної держави та розвитку громадянського суспільства суттєво зростає увага до прав та інтересів людини. При цьому захист останніх здійснюється як за допомогою державних інститутів, так і самими членами громадянського суспільства, котрі усе більш активно дбають одне про одного. Оскільки при цьому можлива колізія інтересів учасників відповідних відносин, виникає потреба у обранні оптимального підходу до визначення прав та інтересів сторін.

Зазначене свідчить про актуальність теми дисертаційного дослідження, яка визначається не лише її значенням для вдосконалення теорії цивільного права, але й очевидною можливістю збагачення юридичної практики методичним матеріалом.

Обґрунтованість і достовірність наукових результатів, отриманих дисертантом, не викликають сумнівів. Автор належним чином обґрунтував вибір теми дослідження, його об'єкт, предмет, мету та завдання. Дисертантом використано сучасні методи обробки та аналізу наукової інформації.

Щодо методологічної основи дисертаційного дослідження слід зазначити, що відповідно до встановлених вимог його об'єкт і предмет як категорії наукового процесу логічно співвідносяться між собою як загальне та часткове. Теоретико-методологічний інструментарій дисертації зумовлений метою дослідження та особливостями досліджуваної сфери суспільних відносин.

Достовірність сформульованих в дисертації наукових висновків, положень, рекомендацій забезпечується використанням численних вітчизняних та іноземних наукових джерел, аналізом необхідних нормативно-правових актів та судової практики.

Автору, як здається, вдалося досягти мети дисертаційної роботи, котра була визначена як розвиток науки цивільного права щодо зобов'язань, які виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її

доручення, за цивільним законодавством України, та порівняння цього інституту вітчизняного цивільного права з інститутом ведення чужих справ без доручення за цивільним законодавством Польщі з метою встановлення кращих рішень у зазначеній сфері та оцінки можливості подальшого вдосконалення норм вітчизняного цивільного законодавства у процесі його оновлення в умовах євроінтеграційних процесів. При цьому автор виявив уміння чітко висловлювати свою думку, робити логічні висновки, обґрунтовувати свою позицію, що допомогло йому вирішити поставлені завдання: здійснити огляд публікацій у вітчизняній та польській цивілістичній літературі з проблематики регулювання діяльності в інтересах іншої особи без її доручення та обрати напрямки подальших досліджень у цій сфері з активним використанням обраної для цього методології, зокрема, активним методом порівняльного аналізу; довести подібності цивілізаційного розвитку України та Польщі, як чиннику обрання їх правових систем, цивільного законодавства, інститутів ведення справ іншої особи без її доручення (ведення чужих справ без доручення) тощо у якості об'єктів порівняльного аналізу; визначити перебіг і особливості формування зобов'язань, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення (ведення чужих справ без доручення), у цивільному законодавстві України та Польщі; встановити правову природу і характерні властивості зобов'язань, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення (ведення чужих справ без доручення), відповідно до цивілістичних доктрин та концепцій цивільного законодавства України та Польщі; визначити специфіку суб'єктного складу та змісту зобов'язань, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення (ведення чужих справ без доручення), у цивільному законодавстві України та Польщі; проаналізувати судову та іншу практику, що сформувалася стосовно справ, які виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення в Україні та в Польщі; сформулювати рекомендації щодо змін та доповнень у норми вітчизняного цивільного законодавства з питань регулювання зобов'язань, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення; встановити особливості діяльності, яка здійснюється в майнових інтересах іншої особи без її доручення (ведення чужих справ без доручення) в умовах кризи, пов'язаної з пандемією КОВІД-19 (на матеріалах України та Польщі); визначити перспективи і тенденції правового регулювання відносин, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення (ведення чужих справ без доручення), у цивільному законодавстві

України та Польщі в умовах євроінтеграції. Про успішне виконання поставлених завдань свідчать наведені висновки та сформувані пропозиції.

Дисертації притаманний високий ступінь обґрунтованості та новизни наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих автором.

Ці та інші положення дисертаційної роботи Д.М. Пеструєва свідчать про те, що поставлені завдання вирішені автором на належному науково-теоретичному рівні, а одержані у дослідженні результати характеризуються високим ступенем вірогідності та наукової обґрунтованості.

Дисертаційне дослідження цілком відповідає плану науково-дослідної роботи кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія» «Цивілістичний вимір інтеграційного розвитку України» на 2016-2020 роки як складової плану науково-дослідної роботи Національного університету «Одеська юридична академія» «Стратегія інтеграційного розвитку України: правовий та культурний вимір» на 2016-2020 роки (державний реєстраційний номер 0116U001842).

Теоретичною базою для висновків, зроблених у дисертації, виявилися праці таких науковців М.М. Агарков, Е. Анерс, Барон, М. Бартошек, Д.В. Боброва, М.І. Брагінський, С.М. Братусь, М. Власак, Д. Віншейд, В.В. Вітрианський, В. Володкевич, Й. Габерко, Я. Галберда, Ю.С. Гамбаров, Д.М. Генкін, Н.Ю. Голубєва, А. Гордон, С.Д. Гринько, Г. Дербург, А.С. Довгерт, Д.В. Дождьов, П. Драпала, Р. Єринг, Я. Заблоцька, В.М. Зубар, О.С. Йоффе, Х. Кетц, А.І. Косарєв, В.А. О.А. Красавчиков, Краснокутський, Йоанна Крушинська-Кола, Н.С. Кузнецова, С.Н. Ландкоф, В. Людвічак, А. Малєніца, В.О. Рясенцев, К.Ф. Савіньї, Сакае Вагацума, Ч. Санфіліппо, П.Р. Стависький, Є.О. Суханов, Тору Арїїдзумі, Є.О. Харитонов, О.І. Харитонova, В.М. Хвостов, К. Цвайгерт та інші. Широкий перелік найменувань у списку літератури свідчить про всебічність і комплексний характер проведеного дослідження.

Використана автором структурна побудова дисертації видається достатньо обґрунтованою і логічною. Дисертаційна робота відзначається системним підходом до аналізу предмету дослідження. Структурно дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатку. Структура роботи повністю відповідає завданням дослідження, дозволяє послідовно розглянути всі проблеми та вирішити завдання, поставлені дисертантом при написанні роботи.

Перший розділ роботи присвячено огляду літератури та обранню методології дослідження. Обґрунтування напрямків дослідження відповідно до специфіки проблематики теми дослідження виглядає вдалим та доцільним.

В тексті другого розділу дається загальна характеристика зобов'язань, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення в цивільному праві України

Слушним є звернення до питань формування зобов'язань, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення у цивільному законодавстві України, визначення поняття і правової природи, специфіки суб'єктів, змісту та підстав виникнення зазначених зобов'язань.

Третій розділ дисертаційної роботи є кореспондуючим другому і стосується питань формування ведення чужих справ без доручення у цивільному законодавстві Польщі, визначенню поняття і правова природа ведення чужих справ без доручення за цивільним законодавством Польщі, характеристиці суб'єктів, змісту, підстав виникнення (умови) ведення чужих справ без доручення за цивільним законодавством Польщі

В останньому розділі дисертант визначає основні проблеми регулювання ведення справ без доручення у сучасних умовах. Виправданим і вельми цікавим як з теоретичної, так і з практичної точок зору є звернення автора до встановлення тенденцій розвитку регулювання ведення справ без доручення в Польщі та в Україні в умовах євроінтеграції, а також визначення специфіки ведення чужих справ без доручення в умовах пандемії на матеріалах України та Польщі. Сформульовані дисертантом пропозиції змін до законодавства вбачаються слушними та аргументованими.

Загалом, автору вдалося виконати поставлені завдання і досягти відповідної мети. Можна констатувати, що у дисертаційному дослідженні Д.М. Пеструєва здійснено спробу запропонувати шляхи розв'язання практичних проблем та надано низку пропозицій і рекомендацій щодо вдосконалення чинного законодавства в сфері зобов'язань, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення у цивільному законодавстві України та Польщі.

Дисертація пройшла належну апробацію шляхом публікації її основних положень у фахових виданнях, в тому числі в зарубіжному, та повідомлення про результати дисертаційного дослідження на наукових конференціях, а також неодноразово обговорювалась на засіданнях кафедри цивільного права НУ «ОЮА».

Дисертація є завершеною працею, оформленою відповідно до встановлених вимог, результати проведених автором досліджень та отримані ним нові науково-обґрунтовані результати у сукупності розв'язують конкретні наукові завдання, що має істотне значення для розвитку цивільного

права України. Зміст публікацій в достатній мірі відображає основні положення дисертації.

Викладене дає підстави для висновку, що дисертація Пеструєва Д.М. виконана на належному науковому рівні, за обсягом і змістом, застосованими методиками досліджень і комплексним вирішенням поставлених завдань, обґрунтованістю висновків та науковою і практичною значимістю робота відповідає сучасним вимогам до написання дисертації на здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії і може бути подана до захисту на спеціалізованій вченій раді зі спеціальності 081-Право.

Підсумовуючи виступи, *к.ю.н., доцент, доцент кафедри цивільного права Кривенко Ю.В.* зазначила, що дисертаційне дослідження Пеструєва Дмитра Миколайовича на тему: «Зобов'язання, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення, за законодавством України та Польщі» відповідає спеціальності 081-Право та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року №261 (зі змінами і доповненнями від 3 квітня 2019 року №283), п.10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 року №167.

УХВАЛИЛИ:

Затвердити такий висновок щодо дисертації Д.М. Пеструєва

ВИСНОВОК

кафедр цивільного права та міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія» щодо дисертації аспіранта кафедри цивільного права Пеструєва Дмитра Миколайовича на тему: «Зобов'язання, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення, за законодавством України та Польщі» за спеціальністю 081 – «Право»

Робота виконана на кафедрі цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія».

Тема дисертації схвалена та затверджена на засіданні кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія»

(протокол №3 від 26 вересня 2016 року) та рішенням Вченої ради Національного університету «Одеська юридична академія» (протокол № 4 від 04 листопада 2016 року) та уточнена на засіданні кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія» (протокол №14 від 25 травня 2018 року) та рішенням Вченої ради Національного університету «Одеська юридична академія» (протокол № 7 від 04 червня 2018 року).

Науковий керівник – доктор юридичних наук, професор Харитонов Є.О.

Актуальність дослідження дисертанта зумовлена фактичною відсутністю належного правового регулювання зобов'язань, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення, за законодавством України та Республіки Польща.

В науці цивільного права на сьогоднішній день бракує комплексних досліджень правової природи зобов'язань, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення, за законодавством України та Республіки Польща. Попри надзвичайну актуальність наукового опрацювання проблематики зобов'язань, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення, за законодавством України та Республіки Польща, дослідження особливостей правової природи таких зобов'язань фактично відсутні. В той час як у літературі наголошується, що для вирішення основного проблемного питання сфери зобов'язань, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення, є адаптування положень законодавства України до більш вдалих зразків регулювання відповідних відносин у інших системах права.

Можна констатувати появу у вітчизняній науці цивільного права належного інтересу до проблематики зобов'язань, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення, однак попри значний дослідницький інтерес до проблематики теми одночасно слід зазначити відсутність досліджень, пов'язаних з аналізом вже наявних моделей регулювання зобов'язань, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення, за законодавством України та Республіки Польща.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження цілком відповідає плану науково-дослідної роботи кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія» «Цивілістичний вимір інтеграційного розвитку України» на 2016-2020 роки як складової плану науково-дослідної роботи Національного університету «Одеська юридична академія» «Стратегія інтеграційного

розвитку України: правовий та культурний вимір» на 2016-2020 роки (державний реєстраційний номер 0116U001842).

Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційного дослідження є розвиток науки цивільного права у галузі проблематики, що стосується зобов'язань, які виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення, за цивільним законодавством України, та порівняння цього інституту вітчизняного цивільного права з інститутом ведення чужих справ без доручення за цивільним законодавством Польщі з метою встановлення кращих рішень у зазначеній сфері та оцінки можливості подальшого вдосконалення норм вітчизняного цивільного законодавства у процесі його оновлення в умовах євроінтеграційних процесів.

Для досягнення поставленої мети в дисертації вирішувалися такі завдання:

- огляд публікацій у вітчизняній та польській цивілістичній літературі з проблематики регулювання діяльності в інтересах іншої особи без її доручення та вибір напрямків подальших досліджень у цій сфері з активним використанням обраної для цього методології, зокрема, активним методом порівняльного аналізу;

- доведення подібності цивілізаційного розвитку України та Польщі, як чиннику обрання їх правових систем, цивільного законодавства, інститутів ведення справ іншої особи без її доручення (ведення чужих справ без доручення) тощо у якості об'єктів порівняльного аналізу;

- визначення перебігу і особливості формування зобов'язань, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення (ведення чужих справ без доручення), у цивільному законодавстві України та Польщі;

- встановлення правової природи і характерних властивостей зобов'язань, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення (ведення чужих справ без доручення), відповідно до цивілістичних доктрин та концепцій цивільного законодавств України та Польщі;

- визначення специфіки суб'єктного складу та змісту зобов'язань, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення (ведення чужих справ без доручення), у цивільному законодавстві України та Польщі;

- аналіз судової та іншої практики, що сформувалася стосовно справ, які виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення в Україні та в Польщі;

- формулювання рекомендацій щодо змін та доповнень у норми вітчизняного цивільного законодавства з питань регулювання зобов'язань, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення;

- встановлення особливостей діяльності, яка здійснюється в майнових інтересах іншої особи без її доручення (ведення чужих справ без доручення) в умовах кризи, пов'язаної з пандемією КОВІД-19 (на матеріалах України та Польщі);

- визначення перспектив і тенденцій правового регулювання відносин, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення (ведення чужих справ без доручення), у цивільному законодавстві України та Польщі в умовах євроінтеграції.

Об'єктом дослідження є зобов'язання, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення, за законодавством України та зобов'язання, що виникають внаслідок ведення чужих справ без доручення, за законодавством Польщі.

Предметом дослідження є цивільно-правове регулювання відносин, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення, в Україні та відносин, що виникають внаслідок ведення чужих справ без доручення, за законодавством Польщі.

Методи дослідження. Методологічну основу наукового дослідження становить низка загальнонаукових та спеціальних методів пізнання, зокрема: діалектичний, історичний, формально-логічний, логіко-юридичний, порівняльно-правовий, структурно-функціональний, метод системного аналізу, соціологічний метод та ін.

При проведенні дослідження автор керувався такими концептуально важливими методологічними засадами, як положення про єдність абстрактного та конкретного, логічного та історичного, окремого та загального, емпіричного і теоретичного, взятих у їх діалектичному взаємозв'язку.

Основним серед методів, які використовувалися при написанні дисертації, був формально-логічний метод. За допомогою цього методу досліджувалася юридична природа зобов'язань, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення (ведення чужих справ без доручення), умови виникнення цих зобов'язань, суб'єктний склад відповідних правовідносин, а також здійснювалась обробка та аналіз емпіричного матеріалу.

У рамках загального методологічного підходу використано також історичний метод, методи порівняльного та структурно-системного аналізу

тощо. Автор дослідив розвиток інституту ведення чужих справ без доручення (negotiorum gestio), починаючи з римського права й до сучасного стану його регулювання в різних правових системах світу, та здійснив комплексний порівняльно-правовий аналіз цього інституту.

Теоретичну основу проведення дослідження становлять праці відомих фахівців у галузі римського права, теорії та історії права, а також у галузі цивільного права, і зокрема, у галузі цивільного права України та Польщі: М.М. Агаркова, Е. Анерса, Барона, М. Бартошека, Д.В. Бобрової, М.І. Брагінського, С.М. Братуся, М. Власака, Д. Віншейда, В.В. Вітрянського, В. Володкевича, Й. Габерко, Я. Галберда, Ю.С. Гамбарова, Д.М. Генкіна, Н.Ю. Голубевої, А. Гордона, С.Д. Гринько, Г. Дербурга, А.С. Довгерта, Д.В. Дождьева, П. Драпала, Р. Єринга, Я. Заблоцької, В.М. Зубара, О.С. Йоффе, Х. Кетца, А.І. Косарева, В.А. О.А. Красавчикова, Краснокутського, Йоанни Крушинська-Кола, Н.С. Кузнецової, С.Н. Ландкофа, В. Людвічака, А. Маленіци, М.С. Малєїна, Ж. Морандьєра, С.О. Муромцева, І.Б. Новицького, І.С. Перетерського, О.А. Підпригори, І.О. Покровського, М. Поленак-Акімовської, І. Пухана, В.О. Рясенцева, К.Ф. Савінї, Сакае Вагацума, Ч. Санфіліппо, П.Р. Стависького, Є.О. Суханова, Тору Аріїдзумі, Є.О. Харитонова, О.І. Харитонової, В.М. Хвостова, К. Цвайгерта, Ю.С. Червоного, Я.М. Шевченко, А. Штейнберга, В. Яковлева та інші.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є першим у вітчизняній юридичній науці спеціальним комплексним порівняльним дослідженням проблем цивільно-правового регулювання відносин, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення (ведення чужих справ без доручення), за законодавством України та Польщі.

За результатами проведеного дослідження отримано наступні результати, що містять наукову новизну:

вперше:

- проведений усебічний науковий порівняльний аналіз зобов'язань, які виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення, за цивільним законодавством України, з інститутом ведення чужих справ без доручення за цивільним законодавством Польщі, визначені подібність та відмінності концепції їх регулювання і сформульовані пропозиції щодо трансплантації більш вдалих рішень у вітчизняне цивільне законодавство;

- аргументована доцільність і необхідність приведення норм глави 79 ЦК України та глави XXII ЦК Польщі у відповідність з положеннями DCFR;

- сформульоване положення про те, що зобов'язання, які виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення (ведення чужих справ без доручення), у сучасних умовах набувають нового звучання, виступаючи як важливий засіб правового забезпечення функціонування та активізації громадянського суспільства, спрямований на захист інтересів його членів;

- обґрунтований висновок, що розташування зобов'язань, які виникають з ведення чужих справ без доручення, та зміст норм глави 79 ЦК України і глави XXII ЦК Польщі свідчать про те, що українська концепція відповідного інституту ґрунтується на розумінні їх, як недоговірних, а польські законодавці надали перевагу розумінню цього інституту більшою мірою як «нібито договірних». Доводиться, що, оскільки обидва підходи мають свої вади і переваги, то оптимальним рішенням може бути їхнє поєднання з метою удосконалення положень чинного цивільного законодавства;

- проаналізовано значення зобов'язань, які виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення, за цивільним законодавством України, та ведення чужих справ без доручення за цивільним законодавством Польщі, в умовах кризи, пов'язаної з пандемією КОВІД-19, взагалі, та в умовах карантину зокрема, і обґрунтований висновок, що, попри намагання зменшити шкідливі наслідки карантину, його запровадження унеможливило для значної групи громадян здійснення ними своїх прав та виконання обов'язків у цивільно-правових відносинах, що активізувало виникнення недоговірних відносин, у першу чергу, тих, що виникають внаслідок вчинення дій в інтересах іншої особи без її доручення (ведення чужих справ без доручення);

- запропоновано доповнити частину 2 ст. 1158 ЦК України вказівкою про те, який саме «відповідний договір» мається в ній на увазі, та обґрунтовано, що таким договором має бути договір доручення (у разі вчинення юридичних дій) або договір підряду (у разі вчинення, так званих, «фактичних» дій);

- запропоновано доповнити частину 2 ст. 1158 ЦК України вказівкою на те, що форма схвалення господарем дій того, хто діяв у його інтересах, визначається залежно від сутності договору, який буде застосовуватися до відносин сторін, але, у кожному разі, у надзвичайних умовах (зокрема, при епідеміях, пандеміях тощо) може бути електронною, що зумовлюється вимогою дотримання соціальної дистанції тощо;

удосконалено:

- характеристики зобов'язань, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення (ведення чужих справ без

доручення), як проміжних між нібито договірними та недоговірними правовідносинами;

- визначення поняття «майнові інтереси іншої особи» («чужа справа»);
дістали подальшого розвитку:

- положення щодо необхідності досягнення термінологічної єдності стосовно найменування сторін у зобов'язаннях, які виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення, а саме законодавчого закріплення у ст. ст. 1158-1160 назви сторін зазначеного зобов'язання – гестор і домінус;

- використання методу «бінарного порівняння» для порівняльного аналізу таких правових інститутів законодавства України та Польщі, як зобов'язання, що виникають внаслідок вчинення дій в інтересах іншої особи без її доручення (ведення справ без доручення);

- положення щодо необхідності максимального врахування інтересів особи, у інтересах якої вчиняються дії, та діючої особи у випадку ведення чужих справ в умовах надзвичайних ситуацій.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що висновки і пропозиції, сформульовані в дисертації, можуть бути використані у:

науково-дослідній діяльності – для подальшого дослідження теоретичних і практичних проблем цивільно-правового регулювання відносин, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення (ведення чужих справ без доручення);

правотворчій діяльності – для вдосконалення норм цивільного законодавства України, що регулюють відносини, які виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення;

правозастосовній діяльності – для формулювання рекомендацій щодо вдосконалення практики застосування норм цивільного законодавства України, якими регулюються відносини, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення, правильного розуміння змісту відповідних правових норм, їхнього тлумачення, а також вирішення питань здійснення і наслідків діяльності в майнових інтересах іншої особи, не врегульованих нормами права;

навчальному процесі – при вивченні курсів «Цивільне право України», «Основи римського приватного права», «Зобов'язання, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення», а також при підготовці підручників, навчальних посібників, практикумів, методичних рекомендацій із зазначених дисциплін.

Публікації.

Основні теоретичні положення, наукові висновки та практичні рекомендації, сформульовані в дисертації, викладені у 5 наукових статтях, з яких 3 статті опубліковано у фахових виданнях, перелік яких затверджено МОН України, 2 статті – у зарубіжних періодичних виданнях, у 11 тезах доповідей на науково-практичних конференціях, круглих столах тощо, а також у 1 колективній зарубіжній монографії.

Список публікацій здобувача за темою дисертації та відомості про апробацію матеріалів дисертації:

1. Пеструєв Д.М. Регулювання ведення чужих справ без доручення у цивільному законодавстві Польщі. *Часопис цивілістики*. 2017. № 25. С. 57-62. URL: <http://chascyvil.onua.edu.ua/index.php/chc/article/view/313>
2. Пеструєв Д.М. Формування концепції правового регулювання ведення справ іншої особи без її доручення в Україні та Польщі. *Часопис цивілістики*. 2019. № 35. С. 41-47. URL: <http://chascyvil.onua.edu.ua/index.php/chc/article/view/186>
3. Пеструєв Д.М. Особливості умов та наслідків діяльності в інтересах іншої особи без доручення в умовах карантину. *Часопис цивілістики*. 2020. № 37. С. 55-61. URL: <https://doi.org/10.32837/chc.v0i37.350>
4. Пеструєв Д. М. Розуміння категорії «без доручення» у судовій практиці Польщі і України при розгляді справ negotiorum gestio. *Evropský politický a právní diskurz*. Volume 7. Issue 3. 2020. С. 202-209. URL: <https://eppd13.cz/wp-content/uploads/2020/2020-7-3/30.pdf>
5. Mysiak P., Zubar V., Pestruiev D. Conducting Other People's Affairs Without a Power of Attorney in a Pandemic: Poland and Ukraine. *Ius Humani*, 2020. 9(2). P. 87-110. URL: <https://www.iushumani.org/index.php/iushumani/article/view/245>
6. Пеструєв Д.М. Нібито договори у римському приватному праві. *Від римського приватного права до права Європи: матеріали 15-ої міжнародної науково-практичної конференції* (м. Одеса, 15 травня 2017 р.). Одеса: Фенікс, 2017. С. 50-53.

7. Пеструєв Д.М. DCFR як підґрунтя інтеграційних процесів у галузі правового регулювання відшкодування шкоди. *Законодавство України, Польщі та Литви в галузі приватного права* : матеріали міжнародного круглого столу (м. Одеса, 16 травня 2017 р.). Одеса: Фенікс, 2017. С. 60-62.
8. Пеструєв Д.М. Традиція регулювання діяльності в чужому інтересі у законодавстві України. *Традиції та новації юридичної науки: минуле, сучасність, майбутнє*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 19 травня 2017 р.). У 2-х т. Т. 2. Одеса: Гельветика, 2017. С. 590-592.
9. Пеструєв Д.М. Статус приватної особи та право на ведення чужих справ без доручення. *Динаміка статусу приватної особи в сучасних умовах інтеграційного розвитку України*: матеріали Всеукраїнської конференції, присвяч. пам'яті І.В. Шерешевського (м. Одеса, 30 листопада 2017 р.). Одеса: Фенікс, 2017. С. 20-23.
10. Пеструєв Д.М. Місце ведення справ без доручення у правових системах України та Польщі. *Законодавство України, Польщі та Литви в галузі приватного права*: матеріали Міжнародного круглого столу (м. Одеса, 8 грудня 2017 р.). Одеса: Фенікс, 2017. С. 49-51.
11. Пеструєв Д.М. Ведення справ без доручення як підстава виникнення цивільних прав та обов'язків. *Правове життя сучасної України*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 17 вересня 2018 р.). Одеса: Гельветика, 2018. С. 457-459.
12. Пеструєв Д.М. Negotiorum gestio за римським приватним правом як підґрунтя інституту ведення справ без доручення у цивільному праві деяких європейських країн. *Римське приватне право: здобутки європейські та глобальні*: матеріали Міжнародного колоквиуму (м. Одеса, 27 жовтня 2018 р.). Одеса : Фенікс, 2018. С. 46-50.
13. Пеструєв Д.М. Психологічна основа ведення чужих справ без доручення у польському праві. *Шерешевські читання «Проблеми цивільно-правового захисту прав власників у сучасних умовах інтеграційного розвитку України»*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 85-річчю академіка В.В. Луця (Одеса, 7 грудня 2018 р.). Одеса: Фенікс, 2018. С. 75-78.
14. Пеструєв Д.М. Правова природа інституту ведення чужих справ без доручення за цивільним правом України. *Правове життя сучасної України*: у 2 т.: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 17 травня 2019 р.). Одеса: Гельветика, 2019. Т. 2. С. 539-541.

15. Пеструєв Д.М. Інститут ведення чужих справ без доручення в римському приватному праві. *Римське право і сучасність*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 18 травня 2019 р.). Одеса : Фенікс, 2019. С. 94-97.

Характеристика особистості здобувача.

Пеструєв Дмитро Миколайович має вищу юридичну освіту. У 2006 р. закінчив Одеську національну юридичну академію і здобув кваліфікацію юриста. У 2007 р. закінчив Одеську юридичну академію, Факультет магістратури і здобув кваліфікацію магістр державної служби. З 2010 по 2011 рік працював радником голови ОДА. З 2011 по 2013 працював начальником Інспекції з питань захисту прав споживачів в Одеській області. З березня 2013 р. по вересень 2013 р. радник голови ОДА. З 2016 року і по теперішній час є приватним підприємцем. З 2010 р. і по теперішній час депутат Одеської міської ради. З 2016 р. – аспірант кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія». Володіє українською, російською, англійською мовами. Має 3 наукові статті, опубліковані у фахових виданнях, перелік яких затверджений МОН України, 2 наукові статті, опубліковані у зарубіжних періодичних виданнях з юридичного напрямку, 9 тез доповідей на науково-практичних конференціях та є співавтором 1 монографії. Має нагороди: Почесна грамота міністерства сім'ї, молоді та спорту, Почесна грамота Митрополита Одеського і Ізмаїльського, Почесна грамота голови ООР, Подяка Прем'єр-міністра України.

Оцінка мови й стилю дисертації.

Мова й стиль дисертаційного дослідження відповідають вимогам, які висуваються до наукової праці такого рівня.

У результаті попередньої експертизи дисертації Пеструєва Д.М. та повноти основних результатів дослідження

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення щодо результатів дисертаційного дослідження Пеструєва Дмитра Миколайовича на тему «Зобов'язання, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення, за законодавством

України та Польщі», представленої на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 – Право.

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Пеструєва Дмитра Миколайовича відповідає спеціальності 081-Право та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року №261 (зі змінами і доповненнями від 3 квітня 2019 року №283), п.10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 року №167.

3. Рекомендувати дисертацію Пеструєва Дмитра Миколайовича на тему: «Зобов'язання, що виникають внаслідок вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення, за законодавством України та Польщі» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 081-Право.

Рецензент:

д.ю.н., доцент,
професор, зав. кафедри
міжнародного та європейського права

О.В. Бігняк

Рецензент:

к.ю.н., доцент,
доцент кафедри
цивільного права

О.С. Омельчук

